

никам з прибутку підприємства, але й показувати його високий рівень, оскільки чим вищий прибуток, тим більший розмір відповідного податку необхідно сплатити до бюджету. Даний факт зумовлює необхідність врахування досвіду європейських країн щодо системи податкових пільг та відповідного реформування податкового законодавства України.

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК СКЛADOVA ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Шкарунета О.О.

Науковий керівник – Власова О.Є., канд. екон. наук, доцент

Однією із складових частин податкового менеджменту є податкове регулювання, яке є різновидом державного регулювання економіки. Державне регулювання – це комплекс програм (організаційних, правових, економічних) у сфері соціальних, економічних, духовних і інших процесів з метою їх впорядкування, встановлення загальних правил і норм громадської поведінки, а також запобігання негативним явищам в суспільстві.

Ефективність регулюючого впливу податкової системи визначається тим, наскільки цілеспрямовано вона вирішує комплекс завдань, пов'язаних із керуваністю економіки як системи, забезпеченням надходжень до бюджетів усіх рівнів і, на цій основі, підвищенням життєвого рівня населення. Тому податкове регулювання визначається як цілеспрямований вплив держави на учасників економічних відносин шляхом використання засобів та інструментів податкової політики.

Реалізація інструментів державного податкового регулювання пов'язана з досягненням певної мети, яка визначається державою як пріоритетна. При чому такі цілі можуть мати як короткостроковий, так й довгостроковий характер. Так, у короткостроковому плані зазвичай вирішуються нагальні економічні проблеми, наприклад, введення авансової сплати податку на прибуток підприємств, або надання короткострокових (річних) податкових пільг окремим галузям економіки з метою їх нагальної підтримки або фактична відміна у 2018 р. мораторію на проведення перевірок суб'єктів господарювання в Україні, який діяв в 2016-2017 роках. Мова йде про включення більшості контролюючих органів, зокрема державної фіскальної служби, у перелік органів, на яких дія мораторію не розповсюджується. Причинами таких дій може бути пошук додаткових джерел фінансування державного бюджету, до яких належить й штрафні санкції, що накладаються на суб'єктів господарювання за результатами перевірок. У довгостроко-

вому плані вирішуються питань стійкого зростання або скорочення бідності за допомогою заходів у сфері пропозиції для поліпшення інфраструктури або освіти. Прикладом є підвищення розміру соціальних пільг для багатодітних родин, підвищення пенсійного віку тощо.

Реалізація податкового регулювання можлива лише при взаємодії інтересів держави та платників податків, механізми та правила якої зафіксовані в єдиному документі – Податковому кодексі України.

У сфері оподаткування перетинаються інтереси держави й регіонів з інтересами платників: суб'єктів господарювання та громадян. Тому завданням ефективної державної податкової політики повинно бути встановлення такого оптимального рівня й умов оподаткування, які забезпечують баланс інтересів держави і платників.

Найважливішими завданнями державного податкового регулювання на макrorівні є: 1) регулювання попиту та пропозиції - зміна співвідношення прямих і непрямих податків, стримуванням попиту на певні групи товарів за допомогою введення спеціальних податків і зборів; 2) формування раціонального співвідношення між накопиченням і споживанням - зменшення податкового тиску, як правило, призводить до випереджального зростання накопичення; 3) вплив на темпи інфляційних процесів; 4) формування раціональної галузевої структури - введення галузевих податкових пільг, спеціальних галузевих податкових режимів; 5) стимулювання інвестиційних процесів – надання податкового інвестиційного кредиту, спеціальні механізми оподаткування дивідендів; застосування прискореної амортизації; введення спеціальних режимів оподаткування ; 6) підтримка інноваційної діяльності – надання прямих пільг інноваційним підприємствам, а також спеціальні режими оподаткування інноваційних проектів у технопарках; 7) насичення ринку соціально значущими товарами та послугами - спеціальні пільги.

До найважливіших завдань, розв'язуваних за допомогою податкового регулювання на макrorівні, відносять: 1) регулювання попиту та пропозиції, вирішення якої забезпечується зміною співвідношення прямих і непрямих податків, стримуванням попиту на певні групи товарів за допомогою введення спеціальних податків і зборів; 2) формування раціонального співвідношення між накопиченням і споживанням; 3) вплив на темпи інфляційних процесів – з одного боку, податки розглядаються як засіб вилучення зайвої грошової маси, а з іншого, — зміна ставок непрямих податків впливає на рівень цін; 4) формування раціональної галузевої структури шляхом введення галузевих податкових пільг, спеціальних галузевих податкових режимів; 5) стимулювання інвестиційних процесів через використання таких інструментів, як

податковий інвестиційний кредит, спеціальні механізми оподаткування дивідендів; застосування прискореної амортизації; введення спеціальних режимів оподаткування; 6) підтримка інноваційної діяльності тощо.

Отже, податкове регулювання є складною дією податкової політики держави, оскільки його мета – не тільки дотримання інтересів держави в бюджетно-податковій сфері діяльності, тобто забезпечення покриття державних витрат доходами бюджету, а й інтересів платника податків, а також забезпечення необхідних умов для зростання добробуту всієї країни в цілому. В процесі зміни економічної ситуації в країні зміст регулювання податкової системи постійно модифікується. Особливо значення податкове регулювання набуває в умовах ринкової системи як один із основних методів непрямого регулювання економіки.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВНА ФОРМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Кіреєнко Д.І.

Науковий керівник – Лелюк Н.Є., канд.екон.наук, доцент

Пенсійне забезпечення як складова частина соціального захисту відіграє значну роль у житті громадян України, є однією з основних гарантій матеріального забезпечення непрацездатних громадян. Проте остаточного вигляду система пенсійного забезпечення ще не отримала і перебуває у процесі постійного реформування.

В провідних країнах світу з розвинутою економікою і високим рівнем життя проблема ефективної зайнятості вже давно вирішена, а якщо і є, то рівень безробіття є лише фрикційним і структурним, які є обов'язковими характерними рисами будь-якої держави, навіть з досить розвинутою економікою. Для нашої ж країни це питання є досить актуальним, і, мабуть, ситуація зміниться лише за умови ефективної політики зайнятості. Система пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів.

Перший рівень — солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі — солідарна система), що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених цим Законом.

Другий рівень — обов'язковий накопичувальний. З українських реалій він випав. Його суть полягає в тому, що працівники або роботодавці від їхнього імені, а в деяких системах і самозайняті особи,